

IZHAJA VSAK DAN

Čudi se nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj. Posamične števe se prodajajo po 3 nov. (6 stot.) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, St. Petru, Postojni, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolminu, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele števe po 5 nov. (10 stot.)

OGLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 kolone. CENE: Trgovinski in obrtni oglasi po 8 st. mm. smrtne, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov po 20 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka nadaljnja vrsta K 2. Mali oglasi po 4 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelček uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“. Plačljivo in tožljivo v Trstu.

EDINOST

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

„V edinosti je moč“

NAROČNINA ZNAŠA

na celo leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na naročbe brez dopolnjenih naročnin, se upravnica ne ozira. Naročnina na nedeljsko izdajo „EDINOSTI“ stane: na celo leto Kron 5-20, na pol leta Kron 2-60.

Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nepravilno vana pisma se ne sprejemajo in rekopisi se ne vračajo.

Naročnino, oglašje in reklamacije je pošiljati na upravo lista. UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 20 (Narodni dom).

Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik in odgovorni urednik „Edinosti“ - Natassila Tiskarna „Edinosti“, vplazna zadruga s omejenim poročstvom v Trstu, ulica Giorgio Galatti števe 20.

Pošilje-hranilnični račun števe 841-652. TELEFON II 11-57.

Med dvomom in vero.

Turki še vedno upajo. - Rusija grozi Turkom.

Turki so s pogajanjmi zadovoljni.

CARIGRAD 2. (Izv.) Danes ob 2 pop. se je sestel ministrski svet, ki je trajal do poznega večera. Ministrski svet je vzel na znanje včerajšnja pogajanja v Londonu in je sklenil nove instrukcije za delegate.

Porta še vedno vztraja na zahtevi, da jej ostane vitez drinopoljski do Xantija, privoljuje pa v regulacijo meje, pa tako, da to ne bo izgledalo, kot bi Turčija kaj odstopila. Otok v Arhipelu hoče obdržati, s Kreto in ozemljem zapadno od Drinopolja pa se naj ukrene nekako v splošnem interesu.

„Pogajanja teko gladko in upati je na mir.“ Visok turški dostojanstvenik v ministrstvu se je izrazil tako in pripomnil, da vkljub temu do sedaj ni možno ničesar gotovega povedati o Drinopolju in Lozengradu. Turški kregi mislijo, da bo de Bolgarija opustila Drinopolje, če Turki podro utrdbe in razdanejo trdnjavo. Turški večerni listi so polni optimizma in pravijo, da bo de mir sklenjen najdalje v desetih dneh. Glede temeljev mira so že vsi sporazumljeni.

„Alemdar“ poroča, da se v Evropi dela na to, da postane Solun mednarodno svobodno mesto z guvernerjem, ki ga voli prebivalstvo.

Skepticizem dr. Daneva.

LONDON 2. (Izv.) Dr. Danev je izjavil, da se položaj ni izboljšal, kakor nekateri mislijo. Drinopolje je glavna točka in tu se ni nič izboljšalo. „Če bomo jutri videli, da nam novi zemljevid z ozirom na novo turško mejo ne bo ugal, bomo prenehali se pogajati. Druga težava je z egejskimi otoki. Tudi tu vztrajamo pri svojih pogojih, ki jih ne izpustimo.“ — Res so pogajanja po menjenju dr. Daneva napredovala, ali pogajalo se ni o bistvenih rečeh.

Trozveza je edina glede Albanije.

DUNAJ 2. (Kor.) Poročilo, da se vrše med Avstro-ogrsko in Italijo glede omejitve Albanije pogajanja in da se bodo poslaniški le po zaključanju teh bavili z vprašanjem, je kakor se nam je od informirane strani zastiguralo, čisto brez podlage. Avstrija in Italija ste od početka bili edini o vseh vprašanjih, ki se tičejo Albanije. Kajpada se veselite trozveze vedno intimno sporazumevali o vseh obstoječih vprašanjih, ali vse kombinacije, ki jih nekateri nadovezujejo na to, so nevdružljive in se morajo uvrstiti med one, ki slikajo položaj kakor da niso velesile trozveze istih misli. Istotako netočna je vest o pogajanjih med Avstrijo in Rusijo, ki se tičejo vojaških ukrepov obeh držav.

Stvaritelji albanskih mej.

LONDON 2. (Izv.) Za nadaljnja pogajanja o Albaniji, izstali o njenih bodočih mejah, so pripravile Avstrija, Rusija in Srbija svoje predloge. V državnih uradih so začrtali zemljevide in na temelju naznanj

na Dunaju, v Petrogradu in Belemgradu bodo prisodili Albaniji meje. Pogajanja med temi tremi državami pa morajo prej pokazati, kako bi se bila sedaj možna ureditev mej. Tozadevno bodo pogajanja pač zelo težavna.

Novi grški zemljevid.

ATENE 2. (Izv.) Londonski dopisnik uradnega lista „Hestia“, poroča, da so grški delegati v Londonu orisali albanske meje. Nova Grška bi po tem načrtu pač obsegala vse osvojene pokrajine do Korice, sicer bi pa njena meja tekla precej južno, tako, da bi bi ostala Valona Albancem.

Incident v Draču.

BELGRAD 2. (Uradno.) Kakor hitro je vlada potom vesti, objavljene od Agencije Stefani, izvedela za incident v Draču, je pozvala oblasti, da jej nam podrobno poročajo o dogodkih. Kakor se vidi, incident ne bo imel neprijetnih posledic.

„Tajna posvetovanja“ v Carigradu.

DUNAJ 2. (Izv.) Tukajšnji listi si trdijo svojo, da je prišel v Carigrad srbski delegat, ki se posvetuje s turško vlado o neki zadevi.

Rusija je proti Turčiji.

DUNAJ 2. (Izv.) Od priložne seje mirovne konference se pričakuje odločilnega preobrata. Turčija bo popustila najbrže tudi glede Drinopolja. Rusija je namreč v Carigradu objavila, da ne more dati nikake garancije, kako bi za slučaj zopetne vojne ravnala napram Turčiji. To je povzročilo v Carigradu zmedo in pobitost in bo Turčijo baje omeščalo.

Rusija v Egejskem morju?

BEROLIN 2. (Izv.) „Tageblatt“ poroča, da se londonski politični krogi boje zapletljive, ker se hoče Rusija baje okoristiti s sedajno krizo. Pravijo, da ona na tistem računa na otok v Egejskem morju, ki bi jej služil za krcališče premoga. Kateri otok bi naj to bil, Angleži še ne slutijo.

Turški glas izpred Skadra.

CARIGRAD 2. (Kor.) Listi poročajo o novem uspehu turških čet pri Skadru. Črnogorci so se v boju baje morali umakniti in pustiti dva topova. Turki so baje vjeli 200 sovražnikov. Na turški strani je bilo troje ubitih in 45 ranjenih.

Bolgari pred Galipoljem.

CARIGRAD 2. (Izv.) Glasom zasebnih poročil se je pojavilo do 3000 Bolgarov pred Galipoljem in so obvestili mestnega načelnika, da pridejo v mesto. Turški poveljniki je ukrenil takoj vse potrebno proti njim.

Francija se umešava v turške zadeve.

CARIGRAD 2. (Izv.) Francozki poslanik je po nalogu Polcaréjevem zaprosil včeraj armenskega patrijarha, naj mu sporoči vse točke zaželenih reform za Armenijo. Istočasno je turški poslanik v Parizu javil, da

domače županije. Med njimi je bil tudi Bijenički. Pri sosednji mizi pa je sedel stari gospod konziljar in zlati vitez Delimarkić s svojo hčerko Jeleno. Vsi so prisrčno in veselo pozdravili Ivana. Baron Franc mu je takoj naštel, kake zabave bodo v Zagrebu za časa sejma in kdo vse mu je obljubil, da pride, Bijenički pa ga je takoj začel izpraševati o saboru, najbolj se zanimajoč za glasovitega govornika Szedenyija, člana konservativne stranke v saboru. Gajevo novico o dovoljenju je sprejel z izrazom strahu na licu in z nezadovoljnim zmajevanjem z glavo: — Timeo Danaos et dona ferentes! — je pošepetal kakor sam zase in se obrnil od Gaja, mrmrajoč v brado: Dunaj je vrag — Dunaj je vrag! — In ni se več vpletal v noben pogovor.

Lucij Martić je bil nenavadno ljubezniv in zelo izvrstne volje. Ivan je kmalu izvedel vzrok te dobre volje. Bila je to krasna Jelena. Iskal je namreč še vedno primerne partije za svojega brata, sedaj zadnji čas pa je mislil, da bo to Jelena. Lepo dekle ga je popolnoma razumelo, brat baron pa je bil kar očaran. Bila sta vsled tega oba srečna in presrečna, da ju je slučaj pripeljal v družbo z Delimarkovićevimi. In da ni bilo strogega starega, bi bila že zdavnaj priselila k njihovi mizi. Toda Delimarkić, gospod visoko v sedemdesetih letih, se je držal tako strogo, da se po prvih pozdravih ni upal niti Lucij niti baron sesti k isti mizi. Ivana je sprejel starih še hladneje, komaj mu je vrnil pozdrav. Za kratek čas je ukazal, da se pripravi voz za odhod, dasiravno še ni potekel čas za odmor. Jeleno pa je takoj

je Polcaré nujno svetoval uvesti reforme v Siriji in Mezopotamiji. Minister za notranje zadeve je izjavil včeraj srbskemu odposlanstvu, da se ministerski svet bavi z načrti reforme.

Velikodušnost Francije napram Bolgariji.

PARIZ 2. (Kor.) O priliki novega leta je dr. Danev telegrafsko častil Polcaréju na velikodušnost Francije, ki je dokazala Bolgariji toliko vse dobro želečih simpatij. Polcaré se je zahvalil in je častil Bolgariji.

Rdeči križ se usmili Turkov.

SOFIJA 2. (Bolg. tel. ag.) Vest, da bi bila Turčija dobila dovoljenje za oprovizacijo Drinopolja, je izmišljena. Turkom so na prošnjo Nazima paše samo dovolili, da smejo spraviti v Drinopolje nekoliko zabojev zdravil, ki jih je dal na razpolago rdeči križ. To je šlo včeraj z bolgarskim vagonom in pod nadzorstvom bolgarskega zdravnika v Drinopolje.

Rusija proti Poljakom.

PETROGRAD 2. (Izv.) Ruski minister za notranje zadeve je predložil danes dumi zakonski osnutek, ki ima čititi rusko narodno last v jugozapadnih kraljih Rusije in v Besarabiji. Ta predloga zahteva, da si ljudje poljskega porekla, ki so se priselili v omenjene kraje po letu 1888, pa do sedaj niso sprejeli ruske nacionalitete, ne smejo nabavljati nepremičnin in zemljišča. Poljakom istovredni so v tem oziru vsi inozemci. Predloga je silno razburila Poljake v dumi.

Demobilizacija v Rusiji in Avstriji.

DUNAJ 2. (Izv.) Med ruskim in avstroogerskim kabineto so se vršili zadnje dni pourparierji glede preklica raznih vojaških odredb. Danes se na Dunaju to delstvo oficijozno zanika. Vzrok je ta, ker se je avstrijska vlada s svojim odgovorom izognila nekemu ruskemu vprašanju in se ni odločno izrazila. Radi tega so se pa razbila pogajanja.

Razpust štajerskega dež. zbora?

GRADEC 2. (Izv.) V političnih krogih se namigiva, da bodo meseca februarja razpustili štajerski deželni zbor.

Hrvatsko-srbska koalicija pri krmilu?

DUNAJ 2. (Izv.) „Zeit“ se poroča iz Zagreba, da je poslanec Kramarč posredoval konferenco, ki se je pred 14 dnevi vršila med grofom Berchtoldom in Medakovićem, predsednikom bivšega hrvatskega sabora. Medaković je obrazložil Berchtoldu, da je samo hrvatsko-srbska koalicija zmožna in pripravna za vladu, ker se je stranka prava že preveč kompromitirala. Za to je navedel med drugim usodo posmrtnih zadruga „Balkan“.

Medaković je obljubil grofu Berchtoldu več koncesij od strani koalicije, grof Berchtold pa mu je obljubil, da je pripravljen, zaupati vlado na Hrvatskem koaliciji.

Očividno pa je poročilo v „Zeit“ naročeno in zverženo, da bi zasjali spor med koalicijonae in pravaše.

poslal z njeno gospodično iz sobe, da Ivan ni imel nikake priložnosti, da bi izpregovoril tudi le eno samo besedico z dekletom.

— Ali je krasna! — je vzkliknil baron, ko so ostali Delimarkovićevi. Ivan ga je pogledal s smeškom in ni odgovoril nič. On namreč ni niti pogledal Jelene. Čim bliže je prihajal domu, tem razburjenejši in nestrpniši je prihajal. Vse njegove misli in vsi občutki so bili pri Madleni.

Zato je sklenil, da odide iz Zagreba naravnost v Lučevac. Cerović ga je v restnici v Zagrebu odvrčal od tega in ga nagovarjal, naj ostane na sejmu, mu opisoval, kako bo ples sijalen v Streljani, da bodo v gledališču peli opero „Fra Diavolo“ — toda Ivan se ni vdal. Odvrtni ga ni mogla niti dražestna ženika, ki jo je istega večera srečal pred doktorjevo hišo in ki je prišla v Zagreb s sestro Heleno, da jo prevede na ples. Hotela ga je že angažirati za prvo mazurko s sestro.

Sicer bo še oni nesrečni Žiga Baraković! — mu je pošepetala mlada gospa. — Toda jaz nočem nič več vedeti o njem, odkar je pokazal, da je sovražnik narodne stvari. Tudi Hélène kakor da ga ne mara več! Ivan se je zadovoljno nasmešnil, vendar pa je ostal pri svojem sklepu. Ostati ni hotel celo niti tedaj, ko je zgodaj zjutraj prišel oče z mlajšim sinom Pavlom, haniškim dijakom. Komaj si je vzel toliko časa, da je izpregovoril z očetom in bratom, krasnim petnajstletnim mladeničem, popolnoma podobnim Hani. Hitro ju je pustil in pohitel k varmedskemu kastelanu, da mu takoj preskrbi voz.

(Dalje.)

Občinske volitve v Splitu.

SPLIT 2. (Izv.) Za dne 17. t. m. so razpisane volitve za razpuščen občinski svet. Hrvatske stranke so se zedinile, da bodo volile stari občinski svet.

Razpust deželne zbora na Češkem.

PRAGA 2. (Izv.) „České Slovo“ zahteva razpust češkega deželne zbora, ker je le tako podano nekaj garancij, da se potem izboljša položaj.

Angleško-turška pogajanja za Egipt.

PARIZ 2. (Izv.) Politični krogi zatrjujejo, da so pogajanja med britansko in turško vlado, da bi prišel Egipt popolnoma pod angleško pokroviteljstvo, že skoro končana. Za Angleže so baje zelo ugodna.

Mauro obtožuje vlado.

PARIZ 2. (Kor.) Listi javljajo iz Madrida, da priobčuje „Epoca“ pismo, naslovljeno od konservativnega voditelja Maura na biva predsednika senata in zbornice, Aca-raga in Data. V pismu se pritožuje Mauro, da ga kralj pred razrešitvijo krize v kabinetu ni vprašal za menjenje. Dalje izjavlja Mauro, da je nesrečna uprava liberalcev povzročila finančni nered, kar zna postati usodno za monarhijo, tem bolj, ker je vlada republikancem naklonjena. Dosedaj je 92 konservativnih poslancev in senatorjev odložil mandate. Od teh so bili neki dosmrtni.

Splošna je misel, da bodo sledili vsi konservativni člani zbornice, kakor tudi konservativni generali in občinski svetniki njegov zgled.

Romanones in Mauro.

MADRID 2. (Kor.) Ministerski predsednik grof Romanones je obiskal Maura in se je z njim dolgo razgovarjal. Vest, da bi bil pozvan Mauro v kraljevo palačo, je nesresnična.

Lichnowsky v Londonu.

LONDON 2. (Kor.) Nemški poslanik knez Lichnowsky je prispel sinoči zopet v London.

Bosna za rdeči križ.

SARAJEVO 2. (Izv.) Po vsej Bosni in Hercegovini se je nabralo za rdeči križ balkanskih držav nad pol milijona kron.

Strašna nesreča na železnici.

VARŠAVA 2. (Izv.) Pri postaji Rom-prza se je raztrgal na dvoje poštni vlak. Pri tem se je razbilo 22 vozov, a več usluž-bencev je bilo ranjenih.

Tovornica je pogorela.

PRZEMYSL 2. (Izv.) Preteklo noč je pogorela tu velika tovornica za ogledala in svetilj-ke. Škode je skoro milijon kron.

Oropana zaloga tobaka.

PRAGA 2. (Izv.) Neznani lopovi so vlomili v glavno za'ogo tobaka. Pokradli so na tisoče cigar.

Božičnica za vojake.

DUNAJ 2. (Izv.) Podatki o razdeljevanju božičnice vojakom na meji velijo, da je bilo poklonjeno vojakom daril v znesku 400.000 kron, enako vsoto jim bodo pa porazdelili okrog 15. januarja. Med pomorščake je bilo razdeljenih daril za 88.000 K.

Dunajčani se boje za vodo.

DUNAJ 2. (Izv.) Na Dunaju se je raznesla vest, da hočejo neznani atentatorji raz-dejati dunajski vodovod. Ljudstva se je po-lotila silna razburjenost in oblasti so morale zastražiti vodovod. Oblasti sicer izjavljajo, da so vse govorice le plod fantazije, vendar pa so morale ukreniti vse, da se ljudstvo ne bi razburjalo po nepotrebnem.

Vojaka napadeta policista.

PRZEMYSL 2. (Izv.) Včeraj sta pri belem dnevu napadla dva vojaka policijskega stražnika sredi najživahnejše promenade. Ednega napadla je policist ustrelil. Mno-goštevilnega prisotnega ljudstva se je lotila silna panika.

Zaprti ruski špijoni.

DUNAJ 2. (Izv.) „Mittags Zeitung“ poroča iz Lvova: Sedaj se nahaja v tukajš-njih ječah 42 ruskih špijonov, ki pripadajo trem raznim organizacijam.

Plamen iz zemlje.

MEDIJAŠ 2. (Kor.) Vled eksplozije ve-like posode za bencin se je v Schessertu na Sedmograškem vnel 120 čevljev globoki kladec zemskega plina. Plamen je švigal 20 metrov visoko. Osem delavcev je bilo poškodovanih. Ogenj bodo zamogli lokalizirati še le čez dva do tri dni. Dnevno zgri 80.000 m³ plina.

Tatvina vojaških pušk.

DUNAJ 2. (Izv.) Iz Galicije se poroča, da je tudi v Lvovu nekdo pokradel iz teio-vadnic srednjih šol 12 pušk, ki so bile dane na razpolago zavodom od vojaških oblasti, da bi se dijaki vadili meriti in streljati. To je že sedaj tretja tatvina orožja in municije.

PODLISTEK.

Osvit.

Špitalski Kaaver Šander Ojalski. — Preval A. E.

Ravno tik pred Kraljevim se je Ivan vračal v Zagreb. V začetku potovanja je obžaloval, da se je naključilo prav tako, ko so bila že od Požuna dalje vsa prenočišča vedno polna ljudi, ki se je zgrinjalo na veliki zagrebški sejem. Čim bliže je prihajal domovini, tem večji je bil naval. Prišedšemu čez Dravo pa je bilo naravnost ljubo, da potuje v tem času. Na vsaki postaji se je namreč srečal s tem ali onim znancom. S pomočjo teh pa se je zopet seznanil z njihoviimi sopotovalci, a niti on niti Gaj nista opustila priložnosti, da bi ne širila svojih misli in budila ljubezni k narodni stvari. Jurica Cerović se je v imenu bratske sloge in ljubezni pobratil z neštevilnimi novimi prijatelji.

Na zadnji postaji, pri takozvani „crveni oštariji“, še bolje poznani pod romantičnim prilikom „rauberbircavza“ — je bilo toliko gosposkih, kmetskih in obrtniškkih voz, da je težka kočija dilžanse komaj komaj mogla zapeljati na dvorišče.

Komaj je Ivan izstopil iz kočije, že ga je poklical iz gostilniškega okna znan glas. Ivan se je ozrl in zagledal Lucija Martića, za njegovim hrbtom pa njegovega brata barona Frana. Ko je prišel v sobo, je našel celo družbo vlastelinov, plemičev in župnikov iz okolice in oddaljenjših krajev svoje

Dvoboj med Tiszo in Karolyijem.

BUDIMPEŠTA 2. (Izv.) Danes se je vršil med predsednikom poslanske zbornice grofom Tiszo in grofom Karolyijem, ednem voditeljev opozicijskih strank krvav dvoboj s sabljami, ki je končal za Karolyija po celournem borjenju s težkimi poškodbami. Karolyi je bil ranjen na desni roki, Tisza je pa dobil več udarcev s plosko sabljo. Dvoboj se je vršil pod najhujšimi pogoji in nasprotnika sta se razšla brez sprave.

Snoči je hotel Tisza v poslanski kazini podati Karolyiju roko, ta je pa onl trenutek nalašč utaknil roko v žep. Jutri se še bo vršilo več dvobojev med različni poslanci.

Ker ni denarja, tudi ne plešejo.

DUNAJ 2. (Izv.) „Neues Wiener Journal“ ima iz Budimpešte poročilo, da je tam vzbudila presenečenje vest, da se letos ne bode vršil veliki ples trgovcev, katerega se je navadno udeleževal sam cesar, če ni poslal raje zastopnika. Plesa ne bode radi slabe trgovine.

Hazai na Semmeringu.

BUDIMPEŠTA 2. (Kor.) Honvedski minister Hazai je odpotoval danes na Dunaj, od tam pa odrine na Semmering.

Premogokopi v Saarbrückenu.

SAARBRÜCKEN 2. (Kor.) V vse jame premogokopnega revirja v Saarbrückenu se je davi odpravilo delavstvo polnoštevilno. S tem je definitivno odstranjena nevarnost stavke.

Boj Italijanov z beduini.

BENGHASI 30. (Uradno.) Ker so začeli beduini davi streljati na naše osrednje utrjene postojanke v severnem sektorju na obrežju, je takoj odmarširala stotinja eritrejskih čet, da odbije sovražnika. Stotinja je poglala sovražnike v beg in ga je zasledovala skoro dva kilometra. Ko so se umikali, je par sto beduinov, došlih iz Zojane, začelo zopet streljati. Stotinja, ki je prišlo čista še druga eritrejska četa, nadalje bataljon 68, pešpolka in oddelek urojenih Afrikanecv, je započela zopet akcijo. Sovražnikove izgube so znatne. Na naši strani je ostalo pet mrtvih Eritrejev, eden vojak in 13 ranjenecv. Vojska ladja je takoj začela bombardirati obalo do Zojane.

Delovanje „Lege Nazionale“ in naloge „Družbe“ v Istri.*)

Kdor pazneje spremlja delovanje „Lege Nazionale“ v Istri v tej zadnji dobi, temu gotovo ni izbegnilo, kako so Italijani to delo postoterili in uredili, obdelovaje po gotovem planu pozicije, v katerih se najbolj boje probujene hrvatske in slovenske narodne zavesti.

Ker pa se v naši javnosti ne vodi rado računa o tem sistematičnem in vsestranskem delovanju raznarodovanja, oziroma umetnem vzdrževanju Italijanov premoči v gotovih hrvatskih in slovenskih krajih Istre, in ker z druge strani to nepoznavanje pravih razmer v Istri ne more povzdigniti oduševljenja Hrvatov in Slovencev za narodno stvar: bo dobro, da sedaj, v novem letu, obelodanimo nekoliko števil in podatkov o svoji Istrski nevolji, da morda vendar vzbudimo našince, da bodo podpirali najplemenitejšo borbo našega naroda.

„Lege Nazionale“, katere proračun je že prekoračil pol milijona kron in za katerega doprinese sam Trst toliko, kolikor ves hrvatski narod za Družbo, to je: kron 160.000 (V letu 1912 je nabral za Lego 102.000 K), vzdržuje v Istri 22 šol in 27 otroških zavetišč.

Umeje se, da se Legino delo osredotočuje izključno v hrvatskih, oziroma slovenskih krajih, kajti, kjerkoli je po zakonu predpisano število italijanskih otrok, tam se že dežela briga za italijanske ljudske šole.

Hrvatski in slovenski kraji, kjer obstoje Legine šole, so prave predstraže italijanstva. Vse te šole spremljajo ljudske knjižnice, duhovnik in vseučiliščnik, potem kaka godba, pak Circolo di Coltura in Legina podružnica. In vse to gre za enim ciljem, da ustanovi Italijanska narodna središča, iz katerih bodo, kakor iz trdnjav, naskakavali naše okolice, da jih podjarmlijo in raznarode.

Lega je v minolem letu izdatno podpirala tudi godbe zlasti v različnih hrvatskih krajih Istre. Tem godbam je glavna naloga ta, da sodelujejo na raznih nastopih, da pritegnajo našemu neukemu ljudstvu ples, na katerih se propagira italijanstvo in širijo italijanske popevke.

„Lega“ vzdržuje v Istri 27 ljudskih knjižnic.

Ti podatki govore cele knjige. Najbolj pa se to delo raznarodovanja našega naroda osredotočuje na otokih Cres-Lošinj, v Labinski občini in v Poreškem okraju, ki se politično priznavajo za italijanske, da-si je prebivalstvo v njih ali izključno, ali pretežno hrvatsko.

Vspreh Italijanskih šol ni vsikdar obilen, toda vedno zadosten, da vzbuja v nas skrb. „Lega“ pazi posebno na to, da v svojih šolah nastavlja učitelje, ki so, ako le možno, iz dotičnega kraja, kjer je šola. Kajti domačin ima največ upliva in poznavanja

najbolje okoliš. Za podpore učiteljskim kandidatoma je porabila „Lega“ v minolem letu K 21.780.

„Družbe“, ki je poklicana, da paralizira Legino delo, čaka jo torej velike naloge. In verjete nam, da mi za sedaj niti ne moremo misliti na osvajanje že izgubljenega, ker imamo preveč posla z odbivanjem novih, vedno hujih napadov. No, svoje blagoslovljeno narodno poslanstvo bo mogla Družba vršiti le tedaj, ako bo dobivala iz naroda obilne podpore. Ne le, da treba pomnožiti dosedanje Družbine vire, ampak iskati bo tudi novih. — Kajti brez materialnih sredstev ne moremo nikdar nikamor.

Alli ni naravnost žalostno, da v vsem našem narodu ima Družba le nepolnih 1000 članov, dočim jih Lega šteje 46.000?! A koliko se je že naglašala dolžnost vsakega Hrvata in Slovenca, da je član Družbine vojske! Družbine podružnice bi morale oživeti v novem življenju. Leginih 62 podružnic kar tekmujejo na delu. Družba pa ima — in to je sramota — podružnic, ki sploh nimajo niti — članov! Tacega... rododolubja je mnogo posebno po Dalmaciji. A ravno tam bi morali najbolj vedeti, kakov protivnik nam je Italijan!

Podružnice morajo postati Družbi v glavno oporo: one morajo biti zastopnice in povspesjevalnice Družbinih idealov. Potem bi morali tekmujevali v darežljivosti: naše občine, vsi naši denarni zavodi, vse naše gospodarske in kulturne institucije. Samo tržaška občina, ki sicer demonstrativno podpira Italijansko šolstvo po slovenski okoliščini, doprinese za Lego letnih K 15.000. Dunaj daruje nemškimi šolskim društvom 41.500 K. Od te svote dobiva nemška šola v Opatiji 1000 K. V Hrvatski, Dalmaciji in Isiri pa je 693 občin, od katerih dobiva naša Družba ne polnih 10.000 K na leto. Malo!

Družbina četa 1000 kakor da se je izjalovila. Ali ni karakteristično, da Družba, ta najpopularnejša hrvatsko-slovenska ustanova, šteje le 170 ustanovnikov, dočim jih ima več društvo v varstvo — živali!

Naša mladina, ki se neprestano hudeje na vse staro in na starce in ki le — „reformira“ naše narodno življenje, toži, da ne more „delati“. Tu je Družba! Ta je nad strankami — ideal vseh Hrvatov in Slovencev. Poskrbite zanjo!

Leto 1913. pripravila za Hrvate in Slovence Istre ljutih bojev. Italijani so se resno dali na delo, da bi se jim ne zgodilo z Istro tako kakor se jim je z Dalmacijo! Ali bo na naši strani bojevniki, ki se bodo znali meriti z preprojenimi vrstami narodnih sovražnikov?!

Nadejamo se, da se Istra prva gane; zahtevamo pa od vseh Hrvatov in Slovencev — posebno pa od prvih —, da prisrčno Istranom na pomoč, ker sami ne morejo odbijati tolikih udarcev.

Zato vsi: naprej za Družbo!

Mirovna pogajanja.

Dunaj, 2. januarja.

Mirovno vprašanje, ki naj bi je rešila mirovna konferenca v Londonu, ni hotelo vse do zadnjega časa prav nikakor napredovati. Protizadevke, ki so jih postavili zastopniki Turčije na zahteve balkanskih zaveznikov, so bile za te naravnost nesprejemljive in bati se je bilo, da novo leto prinese pač zaključek mirovnih pogajanj, toda ne s pozitivnim, temveč negativnim uspehom, da bi namreč mirovna pogajanja ne imela nikakega uspeha in bi iznova izbruhnila vojna na Balkanu.

Turčija je hotela tudi ob priliki mirovnih pogajanj uporabljati napram svojim nasprotnikom svojo staro taktiko — zavlačevanja, računajoč pri tem na morebitno neenotnost med balkanskimi zavezniki, še bolj pa na ljubosumnost velevalstvi med seboj, češ: spro se oni sami med seboj in tudi potem sami plačajo ceno svojega spora, dočim bi pa Turčija lepo imela največji dobiček, da bi bila sicer temeljito tepena, da pa bi se jej zlic temu ne zgodilo prav nič posebnega.

Toda če se je kedaj, se je uračunala Turčija sedaj. Med balkanskimi zavezniki vlada sloga, da jo more Turčija le proklinjati, a tudi velevalstvi ni prav nič na tem, da bi se pograbile med seboj za ostanke Turčije, ki itak že niso več turški in so jih balkanski zavezniki s svojo krepko roko obesili tako visoko, da se marsikomu tudi močnejšemu zde — prekislili, da bi segal po njih. Posledica vsemu pa je, da so morali v Turčiji temeljito izpremeniti svoje nazore o mirovnih pogojih in je prav včerajšnji dan pokazal, da tudi v Turčiji že resno mislijo na sklenitev miru pod pogoji, ki so že znatno bližji zahtevam balkanskih zaveznikov, kakor pa so bile prve turške ponudbe.

Včerajšnja konferenca se je pričela pod predsedstvom grškega zastopnika Venizelosa ob 3 popoldne in je trajala do tridevrt na sedem zvečer. Gotovo je ves svet z napestjo pričakoval izida te konference, ki je bila odločilna za to, ali naj se novo leto na Balkanu prične v znamenju miru, ali pa krvave vojne. Kakor rečeno, se je tehnična naglila na boljšo stran.

Pri včerajšnji konferenci je namreč po potrditvi zapisnika zadnje konference odgovoril Rešid paša na tozadevno vprašanje,

da je turška vlada doposlala odgovor, oziroma protipredloge proti predlogom balkanskih zaveznikov. Obenem pa je Rešid paša poudarjal, da je to, kar vsebujejo ti protipredlogi maksimum, kar more popustiti turška vlada, zato pa naj bi jih zavezniki tudi sprejeli in sicer v celoti, ker tvorijo nerazdelljivo celoto:

Turški protipredlogi so sledeči:

1.) Turčija odstopi vse zapadno od Drinopolja osvojeno ozemlje.

2.) Albanija mora postati avtonomna. Vprašanje meja in politična organizacija mora biti pridržana velesilam.

3.) V zadevi drinopoljskega vilajeta se bo pogajala Turčija z Bolgarijo zaradi popravka turško-bolgarske meje.

4.) V zadevi Krete je treba prej vprašati za menjenje nadzorstvene velesile nego se stvar odloči. Poleg tega je turška vlada pripravljena sprejeti kakoršnokoli odločitev velesil v zadevi otokov.

5.) Egejski otoki spadajo po menjenju Turčije k Mali Aziji.

6.) Ti predlogi tvorijo nerazdelljivo celoto in se morajo ali sprejeti ali pa odkloniti v celoti.

Ko je Rešid paša prečital te predloge in so zastopniki balkanskih zaveznikov prejeli prepise, je Venizelos prekinil konferenco in je premor trajal nad eno uro, da so se zastopniki zaveznikov posvetovali o turških predlogih. Nekateri so bili za odklonitev v celoti, Venizelos pa je poudarjal, da pač ni mogoče smatrati za resno zadnje točke, da naj se predlogi ali sprejmejo ali odklonijo v celoti, vsled česar da se tudi ni treba ozirati nanjo.

Ko se je nato zopet pričela konferenca, je Venizelos prečital odgovor zavezniških zastopnikov, ki zahteva, naj se v prvi točki, ki jo smatrajo zavezniki za razpravlljivo, v zadevi odstopitve zemljišča zapadno od Drinopolja zamenj beseda „osvojeno“ z besedo „ležeče“. V zadevi tretje točke, naj bi se zaradi turško-bolgarske meje pogajali Bolgarija in Turčija sami med seboj, so odgovorili zavezniki, da je ta točka nesprejemljiva, ker se morejo vršiti pogajanja le med turškim cesarstvom in balkansko zvezo in ker je popravek meje pač vse nekaj drugega kakor odstop ozemlja na podlagi vojne.

V zadevi egejskega otočja in Krete so zavezniški zastopniki izrazili upanje, da bo omogočeno turškim zastopnikom te nasprotujoče stvari urediti v mnogo liberalnejšem duhu.

Odgovor zaveznikov je bil resen in odločen ter je napravil na turške odposlance viden vtisk.

Pri nato sledeči razpravi je Venizelos zahteval k prvi točki odločno nadomestitev izraza „osvojeno“ z „ležeče“. Končno so Turki sprejeli to izpremembo, češ, da je zanje brezpomembna, kar pa ni res, kajti s tem so se že odrekli Skadra in drugih ne še osvojenih mest, zapadno od Drinopolja ležečih, in prav tako tudi vsega ozemlja, ki zapadno od Drinopolja še ni osvojeno.

Točko v zadevi Albanije so smatrali zavezniški zastopniki za nesprejemljivo, ker je preneopredeljena, in so izjavili, da ostajajo pri svoji zahtevi, češ, da imajo vendar oni, ki meje ob Albanijo, pravico določevati svoje bodoče meje, ne pa kdo drug. Prvotna zahteva zaveznikov glede Albanije je, da se albansko vprašanje reši sporazumno z velesilami. Končno se je sklenilo, da ima prav tako turška vlada, kakor zavezniki, pravico razpravljati o vprašanju albanskih meja z velesilami.

Glede na ureditev bolgarsko-turške meje potom posebnih pogajanj med Bolgarijo in Turčijo, je odgovoril prvi bolgarski pooblaščenec dr. Danev odločno in energično, da je vsako privatno pogajanje tu izključeno. Privatno pač morejo pooblaščenca razpravljati o stvari, kakor se jim poljubi, oficijelno pa da ni eksekutiva noben bolgarski, grški, črnogorski ali srbski delegat, temveč je tu le zveza in govornik zveze; zato je nesprejemljiv vsak predlog za posebna pogajanja. Ta izjava se mora smatrati za absolutno odločilno.

Nato je Rešid paša pojasnil, da izraz „popravek mej“ ni definitivni in da je razumeti v njem tudi lahko odstopitev ozemlja. Zavezniški delegati so sprejeli to izjavo z zadovoljstvom.

Glede na Kreto je izjavil Venizelos, da je turški predlog nesprejemljiv za zaveznike, ki zahtevajo, da se Turčija popolnoma odpove vsem pravicam do Krete. Prav tako izjavil glede drugih otokov, ki jih hoče Turčija prišteti k Mali Aziji, da ostajajo zavezniki pri svoji prvotni zahtevi, da jih odstopi zaveznikom.

Bodoča konferenca je določena za jutri, v petek, vendar pa je bilo sklenjeno, da se lahko določi na poznejši čas, ko bi dotedaj še ne prišla turškim delegatom potrebna navodila njihove vlade.

Kakor je torej razvidno, je vendarle nekoliko napredka v celi stvari in je le tudi upanje, da stvar dozorj do zadovoljivega zaključka. Turčija pač uvideva, da je napram energičnemu in nepopustljivemu stališču zaveznikov vse zavlačevanje zastoj, da se mora vdati slej ali prej. Če pojde tako dalje, je pričakovati sklenitve miru morda že v kratkem času.

Domače vesti.

Seja odbora političnega društva „Edinost“ se bo vršila v soboto 4. t. m. ob 3. popoldne v „Slovanski Čitalnici“.

Muha, ki si domišlja, da — orje! Običajno ne čitamo tistega tržaškega glasila, ki izhaja pod imenom „Corriere“ in ki na izvestne stroške — in blizu ob izključanju tržaške javnosti — dan za dnevno doigocasti tisto malo četico svojih, po večini neradovoljnih naročnikov in odjemalcev. Zato pa je, kakor vsa brezpomembna bitja, silno domišljavo to glasilo. Po vsej sili bi hotelo, naj bi svet mislil, da igra ono kako važno ulogo v tržaškem javnem življenju. Kakor muha, ki je sela volu na rog in menila bahato: mi orjemo!

Kakor rečeno: mi ne čitamo navadno tega glasila, ker imamo posla dovolj s čitanjem drugih — resnih in uvaževanja vrednih listov. Zato se ga tudi spominjamo le tedaj, ko nas je kdo posebno opozoril, da se je ta — muha (tako silno draga za izvestne kroge, ki bi hoteli postati neka, pa ne gre in ne gre) zopet pobahala, da — orje! Tako nas je sedaj nekdo opozoril, da je rečeno glasilo priobčilo pred nekoliko dnevi neki poziv na — veterane, naj ne priobčujejo svojih društvenih vesti v drugih listih, ker njihovi glasili da sta edino „Triester Zeitung“, oziroma „Tagblatt“, in pa ona — muha! Vse se nam zdi, da je ta opomin naperjen proti našemu listu. Ne omenjamo tega morda zato, da bi prosili koga, naj priobčuje svoje vesti v našem listu. Če se hočejo Slovenci pri veteranih — oni tvorijo namreč veliko večino v tej organizaciji — zadovoljevati z nemški in laški pisanimi glasili, nam tudi prav! Drug je vzrok, da omenjamo onega poziva. Muha si namreč domišlja, da orje brazde za avstrijsko-patriotično zrnje.

Ljudje, ki alimentirajo in zalagajo rečeni list z dolgočasnimi produkti svojih možganov, so namreč prototip tistih žalostnih ostankov na marazmu razpalega nekdanjega takozvanega tržaškega „avstrijakantstva“, ki se je vedno bahatilo na kakih paradah, ne zahtevajočih drugega, nego — fraka in klaka, ki pa se je na resnem političnem delu vedno odlikovalo le s tem, da je — retiriralo pred resnim sovražnikom in je po tolikem večnem retiriranju slednjič res prišlo — na muho!

Ali v enem so ti veliki patrijotje ostali dosledni — in to je ravno, na kar smo hoteli opozoriti — v svojih dispozicijah nasproti slovenskemu Trstu!

Slovencev ne morejo! Ne, te že — saj Slovenci so vedno dober material, da gnolijo tuje njive. — Ali to zahtevajo oni od muh, da Slovenci ne ovajajo, da so Slovenci, ker Trst je mesto, kjer morajo čitati laške in nemške liste tudi — veteranci!

Mi se smejemo. Še vsake stvari, ki so se je prijele tiste smešne pojave tržaškega javnega življenja, se je prijele tudi — smola! Tudi veteranstvo ne uide tej usodi, ako bo zanj orala taka — muha.

V obrambo učiteljev, ki morajo na vojaške vaje, so poslanci Blankini in tovariši v seji zbornice poslancev vložili interpelacijo v seji poslanske zbornice dne 29. novembra 1912 na ministra deželne brambe in justice. Interpelacija imunizuje neki članek v zaderskem „Narodnem listu“, ki je opisoval, kako nepristočno in prezirljivo se postopa z učitelji na vojaških vajah. Posebno so bile lanske vaje v Sinju prava muka za učitelje. Mi ne pravimo — pravi članek —, da naj bi učitelji ne vršili vojaških vaj kakor drugi vojaki, samo protestiramo proti postopanju nekih gospodov oficirjev in proti tistemu poniževanju ugleda in izobrazbe učiteljev. Kolika krivica se godi učiteljem, ko se postopa ž njimi kakor z najneotesanejšimi, ko se od njih, izmučenih po napornem šolskem in narodnem delu zahteva, naj izvajajo dotične vaje z isto brzino in točnostjo, kakor jih izvajajo aktivni vojaki!! Interpelantje vračujejo ministru za deželno obrambo, da-li se hoče zavzeti za to, da se bo na vojaških vajah z učitelji pristojno postopalo, da ne bo več povoda za omenjene pritožbe? Ali hoče minister justice naložiti svojim podrejenecem v Dalmaciji, da ne bodo plenili objektivnih tožeb, ki jih donajajo javni listi, ako so naperjene proti vojaštvu, ki tudi spada pod kontrolo javnega menenja. In ta kontrola je neobhodno potrebna.

C. kr. davčna administracija v Trstu je nepoboljšljiva v svojem trdovratnem preziranju našega jezika in bagateliziranju naših narodnih pravic. Dosledno, s trmo pošilja ta uprava tudi notorično slovenskim strankam svoja obvestila in spise v italijanskem jeziku, oziroma rabi nemško-italijanske tiskovine. V slučajih, da stranka zavrača spis in odklanja njega sprejem, pa se ta davčna administracija poslužuje nelepe finte, da — prevari stranko. Jemljejo kuverto s slovenskim nadpisom in odpošiljajo v njej — prejšnjo neslovensko tiskovino!

Proti takemu početju, ki je nedostojno in nevredno javne državne oblasti, protestujemo najodločneje.

Zimski šport v Bohinju. Prijatelj našega lista nam piše: Na novega leta dan sem se odpeljal iz Trsta v Bohinj. Ker je bila gori do Podbrda megla, sem mislil, da sem se svojim isletom vrezal, pa smo dospeli skozi predor, se mi je zazdelo, kakor bi prišel na drug svet. Najkrasnejši dan brez najmanjšega oblaka na nebu, pred menoj pa slikovita zimska pokrajina. Odpe-

*) Ta članek smo prejeli od dobro poučene strani. Članek je ob enem odposlan tudi zagrebškemu „Obzoru“.

ljal sem se s sanmi na sankališče „Belvedere“, kjer pa nisem našel na mnogo sankališčev, četudi je bilo sankališče v tako izbornem stanju, kakoršnega še nisem našel, četudi hodim v Bohinj, odkar se je sankališče zgradilo. Popoldne sem šel poskušat svojo srečo tudi na novo pot, ki vodi iz Bistrice na Ravne in ki je naravnost imenitno naravno sankališče. Okroglo 2500 m dolgo pot, za kar sem potreboval navzgor skoraj 40 minut, sem prevozil navzdol v slabih treh minutah. To je šlo! Ne vem, kaj v Bohinju letos delajo, da nič ne poročajo, kako dobro sankališče imajo in snega dovolj. Marsikdo izmed nas na Primorskem bi rad pohitel gori, pa nima zamisljivih, ali pa sploh nikakih poročil. Za svojo osebo priporočam vsakemu prijatelju sankanja, da naj pohiti čez te praznike v Bohinj, kjer se navzgor ne le planinskega zraka, ampak tudi naslaja ob krasni triglaviški panorami, pri tem pa tudi pošteno nasanka.

Silvestrov dan. Poslednji dan v letu imenujejo po papežu Silvestru I. Trije Silvestri so bili papeži. Prvi, ki je bil pozneje proglašen svetnikom, je bil papež od leta 1314. do 1335. Legenda pravi, da je on pokrstil cesarja Konstantina Velikega. Drugi je sledil na papeževem prestolu od 999. do 1033. Ta je bil eden najučenejših ljudi. Babil se je posebno z matematiko, astronomijo in muziko. Za to je v oni srednjeveški dobi nastala je o njem legenda, da je sklenil zvezo z Luciferjem. V letih 1867. in 1888. so bila izdana njegova dela in pisma, ki so neprecenljive vrednosti za zgodovino desetega in enajstega stoletja. Zanimalo bo mnoge, ako omenimo, da je on napravil za kralja Stefana ogrskega in mu daroval krono, s katero še se danes kronajo ogrski kralji. Silvester III. je bil izvoljen papežem l. 1044 od stranke, nasprotne papežu Benediktu IX, ali že leta 1046 je bil na sinodu v Stetri odpravljen s papeške stolice. Ali vsi ti trije papeži ne dajajo čara Silvestrovemu dnevu. Čar mu daja le to, da je zadnji dan v letu, ko v poslednjih stresljajih izdihujejo in umirajo tolike lepe nade, dočim se ob penečem šampanjcu, ali dobri kapljici „starega“ porajajo nove, še bolj rožnate, ki jih naslednji Silvestrov dan, izbledele in uklonjene, zopet pokopuje.

Otroški vrtec na Vrdelci priredi dne 5. januarja ob 4 in pol popoldne otroško veselico. Kar bo čistega dohodka, se izroči odboru za obdaritev revnih otročičev. Ni treba torej na široko in dolgo pisati, koliko jih imamo takih revčkov. Vsem bi radi pomagali — saj so naši, toda časi so resni, vsak posameznik od nas se s težavo rije naprej. Zato priredimo to otroško veselico in vsak, kdor čuti z reveži, naj ne zamudi prinesiti našim malim revčkom tega malega zneska 40 stotink. Gotovo, če kdo zmore, pač se ne odrekamo posameznim darovom, za katere že sedaj srčna hvala. Pridite, videli bode, da se bodele čutili srečne. Trojejanjska igra vas popelje v daljnjo Indijo. — Otroci, lepo konstimirani, vam bodo to predstavljali, želeči tudi oni, da pomagajo svojim malim bratcem, sestricam in sošolcam. Prinesite torej majhen dar, našim otročičem v dar.

Društvo „Ljudski oder“ v Trstu priredi ciklus predavanj prof. dr. Ivana Merharja in sicer v petek, 3., soboto, 4., petek, 10. in soboto, 11. januarja 1913 vsakokrat ob pol devetih zvečer v Delavskem domu, ulica Madonnina 15, o predmetu: Jedača, pijača, dom in šega naših pradedov. Vstopnina 20 vin.

Nudi se nam zopet izreden duševen užitek. Znani slovenski kritik prof. dr. Merhar nam bo predaval o življenju in šegah slovenskih kmetov v preteklih stoletjih. Predavanje je zgodovinske važnosti. Vsak prijatelj izobrazbe naj izrazi izredno priliko.

Več milijonov škoda trpi avstrijska trgovina vsled vojne krize. Sedaj sicer ni nikake nevarnosti več, ali vsaj se pričakuje to, treba pa bo vsled tega mnogo truda in požitvalnosti, da se zopet pokrije dose-danje izgube.

Človek pa seveda ni samo za delo, in moramo si tudi dobiti kakšno urico za razveseljenje naših živcev. Jutri se nam nudi ta prilika in pojdemo torej na veliki „Trgovski ples!“

Opozorjamo še enkrat na „Božičnico“, ki jo priredi vodstvo otroškega vrtca pri Sv. M. Magd. zgornji v nedeljo, dne 5. t. m. ob 3^{1/2} pop. v gostilni „Gosp. društva“ pri Tirolcu pri sv. M. Magd. zgornji. Ker je čisti dobiček namenjen magdalenski CM podružnici, pričakuje vodstvo obilne udležbe od strani rodoljubnega občinstva.

Iz Lonjerja. V novembru in decembru l. l. se je nabralo v tukajšnjih nabiralnikih sledeče vsote: pri „Kons. društvu“ K 940, pri „Ferlugi“ 2 K, pri „Županu“ K 278, pri „Antoniu Kluder“ na Novi cesti K 552.

Na osmici pri Mihaelu Čoku (Starešinov) so darovali gostje na predlog g. Mih. Čoka in A. Kluderja 6 K za Lonjersko Ciril-Metodovo podružnico. Srčna hvala vsem darovalcem.

Zahvala. Podpisani veselilni odsek tem potom iskreno zahvaljuje vse, ki so pomogli, da je letošnji „Silvestrov večer“ uspel nad vsako pričakovanje krasno. V prvi vrsti zahvaljuje velečeno gospo Zofko Štularjevo, to našemu občinstvu tako priljubljeno pevko, na prijaznem sodelovanju. Prisrčna hvala tudi vrlemu g. prof. Mirku, ki se je radovoljno stavil podpisnemu odseku vnovič na razpolago, in s tem mnogo pomagal k splošnemu uspehu. Hvala tudi bratskemu pevskemu društvu „Trstu“, ki je pod njegovim vodstvom pelo krasne jugoslovanske pesmi. Zahvaljuje nadalje velezaslužnega režiserja našega gledališča g. Dragutinovića, ki je preskrbel za zdravi humor. Hvala končno članom slov. gledališča gci. Krešičevi, Kovačiču, Iliču in Šumanu za blagohotno sodelovanje.

Hvala zavednemu občinstvu, ki se je v tako velikanskem številu odzvalo našemu vabilu! Naj posebno v tem letu, ko slovensko sokolstvo praznuje svojo petdesetletnico, blagovolijo izkazati temu društvu vedno svoje simpatije!

Veselični odsek trž. „Sokola“.
Pjevanje za Svetosavsku Besjedo.
Večeras imajo soprani i alti jedini čas do zajedničke probe. — Umoljavaju se gospodjice da u potpunom broju dodju.

Pevovodja.

Slovensko gledališče.

Od intendantce slovenskega gledališča v Trstu smo to-le prejeli: Danes smo dobili brzojavko od kraljevega deželnega gledališča v Zagrebu, ki nam naznanja, da g. Vučković prosi, naj se z ozirom na malo njegovo indispozicijo prenese njegovo gostovanje na dan 12. t. m. Mi smo tej prošnji takoj ugodili.

Tako bomo čuli izvrstnega umetnika idealnega „Zrinjskega“, šele v nedeljo, dne 12. t. m.

Vsopred za nedeljo, dne 5. t. m. je sledeči:

Popoldne se ponovi ob znižanih cenah opera

„NIKOLA ŠUBIĆ ZRINJSKI“.

Na to prvo popoldansko reprizo te narodne opere opozarjamo zlasti bližnjo in širšo okolico.

Zvečer bo premijera Rovettove drame

„NEPOŠTENI“

(I disonesti).

Spored za ponedeljek, praznik Sv. Treh kraljev, objavimo jutri.

Tržaška mala kronika.

Trst, 2. januarja.

Velika goljufija. Pred nekaterimi tedni je inkasiral uslužbenec tvrde G. B. Rovelli, neki Oskar M., stanujoč v ul. delle Pietà, s pomočjo računa s ponarejenim podpisom trdkinega prokurista Eriha Sucherja pri trdkih Angeli v ul. Valdirivo št. 33. znesek K 1996.50 in potem izginil! Danes zjutraj je bil goljuf, ki se je pred dnevi vrnil v Trst, aretiran.

Skoraj bi se bil zadušil. V ul. Malcantini št. 19 v 4. nadstropju ima neka Olga Onzaro oddano sobico 32letnemu Viljemu Bogoroviču. Snoči, ko je bila Onzaro odsotna, je prišel Bogorovič nekoliko natrkan domov in je šel spat. Kake pol ure pozneje pa so videli ljudje, kako se je kadilo iz sobe. Prihiteli so gasilci, ki so vlomili vrata in našli, da je gorela slamnica pod Bogorovičem, ki je bil že popolnoma v nezvesti, kajti soba je bila polna dima. Ogenj je bil kmalu pogasjen, a Bogoroviča je dim skoraj zadušil. Prvo pomoč mu je podal zdravnik rešilne postaje, potem pa so ga prepeljali v bolnišnico in je njegovo stanje še vedno nevarno. Ogenj je najbrž povzročil Bogorovič s cigareto.

Težka telesna poškodba. Izvoščka Friderika Kokretiča, starega 30 let, Tržačana, stanujočega v ul. Remota št. 4, je snoči ob osmih, kakor je pripovedoval on, ko je šel po ulici delle Beccherle, napadel neki neznanec, ki ga je udaril z nožem po obrazu in mu prizadel več centimetrov dolgo rano. Na rešilni postaji so ranjenca obvezali, ni pa hotel iti v bolnišnico, temveč domov. Na policiji ni hotel povedati nič natančnejšega.

Kri se mu je udrila. Snoči okrog polnoči so telefonirali rešilni postaji, da se je dogodil v ul. Sanità velik poboj, da je nekdo tamkaj smrtno ranjen. Ko pa je prišel na lice mesta zdravnik z rešilnim vozom, se je izkazalo, da ni bilo na dotičniku nikake telesne poškodbe, temveč da se mu je le udrila kri. Prepeljali so ga z izvoščkom v bolnišnico, kjer pa ni hotel ostati, temveč se je dal odpeljati domov.

V mestno bolnišnico so prepeljali snoči 54-letnega dninarja Josipa Porača, stanujočega v ljudskem prenočišču v ul. G. Gozzi, ki je padel na trgu pred južnim kolodvorom in si zlomil piščal na levi nogi.

POHIŠTVO

SOLIDNO : in : ELEGANTNO
PO ZMERNIH CENAH
RAFAELE ITALIA
TRST - VIA MALCANTON - TRST

Mnenje g. dr. Ramboseffa, zdravnika v Slivnem

Gosp. J. SERRAVALLO

Trst.

Čast mi je Vam naznaniti, da sem tekom 14 let preizkušaval v svoji prvatni praksi in v bolnišnicah različne izdelke ktnove skorje v raznih oblikah. Doer okus, čistilen in okrepujoč vpliv, ki sem ga imel priliko konstatirati v bolnišnici prve vrste v Slivnu Serravallovo Kina vino z železom, vse to mi potrjuje njegovo nadvlado nad vsemi krepilnimi pomočmi. Dosegel sem najboljše uspehe pri konvalescentih po nalezljivih boleznih pri šibkosti, izhajajoči od malarije, pri želodčnih boleznih provzročenih po prenapornem delu v poletnih dnevih, pri oslabljenju vsled starosti, pri dispeptičnih deklacijah in malokrvnih ženskah.

SLIVNO, 22. oktobra 1909.

Dr. KAMBOSEFF.

Salumeria - Buffet

Trst, via Carlo Ghega št. 8.

Vsakovrstno prekajeno meso, kuhano in surovo. Izvrstno vino, črno in belo. Prvovrstno pivo.

Alojzije Boik

Trst - ulica Belvedere št. 3 - Trst

Trgovina delikates,

kolonijalnega blaga in jestvin vseh vrst. Blago vedno sveže in prve vrste. Razpošilja se tudi po pošti in dostavlja na dom

Specijalitetni predmeti iz gumija

Friderik Steindler

Trst, ul. Acquedotto št. 12.

Irigatorji, vata, toplomeri za mrzlico, cilindri za plin, povoji, napetniki iz gumija, parfumi. - Prodaja in popravila galoš in čevljev za telovadce.

Velika zaloga higijeničnih predmetov orig. franc. iz gumija in ribjega mehurja.

Mehanična kleparska delavnica za kovnske izdelke

Giusto Pilotti fu Gius.

ustanovljena leta 1842. TEL. 15-25.

Riva Pescatori šte. 14

Specijaliteta: ladijske svetiljke. Posoda in skatije iz bele in kamnobarvne pločvine.

Žlebovi, cevi in zidne obloge iz vsake snovi v kosih po 2 m (brez zvezave).

Zdravilno pivo dvojnega kvasa

Vsi zdravniki ga priporočajo.

Odlikovano na 7 razstavah. : **S. STEFAN** : 7 razstavah. :

Glavna zaloga v Trstu, via Valdirivo št. 32. — Telefon št. 2201.

Novo konsumno društvo

Trst, ul. Lazzaretto vecchio št. 31

priporoča svojo gostilno

„Alla nuova Stazione“

Toči izvrstna vina: dalmatinsko, istrsko in belo vipavsko. Gorka in mrzla jedila. Dobra kuhinja, Točna in cena postrežba.

SLOVANI DOBRODOŠLI!

Najboljše
dunajske in kranjske
KLOBASE

se prodaja

v prekajevalnici - bifeju **KLANČIČ**

ulica Torre bianca št. 32 in podružnici v Largo Santorio

po najugodnejši ceni. - 12 parov majhnih ali 6 velikih po 1 K.

Vsem : gospodinjam
toplo priporočamo

KOLINSKO CIKORIJO

edino pristni, po kakovosti nedosegljivi slovenski izdelek.

v korist družbi sv.
Cirila in Metoda

Poizkušen samoumor. Včeraj ponoči se je 20letna dninarica Konstantina Ive, stanujoča v ulici Concordia št. 5, hotela usmrtiti in je izpila v ta namen naenkrat zdravilo, ki bi ga bila morala jemati po kapljicah. Prvo pomoč jej je podal poklicni zdravnik rešilne postaje, ki jo je potem dal prepeljati v bolnišnico.

Nenadna smrt. Antonu Zadniku, 44 let staremu slugi Anglobanke, se je ponoči o polne, ko je opravljal službo v banki, udarila kri in je umrl na mestu. Prišedši zdravnik rešilne postaje je mogel konstatirati le smrt. Truplo so prepeljali na dom.

Predrzen roparski napad. Comincio Anese, 61 let stari zlatar iz Neaplja, ima svojo trgovino v ulici Cavana št. 10 in stanuje v ul. dello Scoglio št. 3. Danes dopoldne ob desetih in pol je prišel v njegovo trgovino človek, star kakih 35 do 40 let, visoke postave, z velikimi plavimi brki, črno suknjo in črnim klobukom. Govoril je tržaški italijanski dialekt, toda s slovanskim naglasom. Zahteval je od Aneseja, naj mu popravi srebrno uro, ki mu jo je tudi izročil. Potem je rekel, naj mu pokaže nekatere zlate predmete, ki bi jih rad kupil. Anese je položil na kupno mizo zlato žensko verižico, vredno 52 K, potem drugo, moško, dvojno, vredno 86 K, tretjo, tudi moško, pa za 94. Poleg tega je bil tudi še prstan s ponarejenimi kamni, vredno 10 K. Neznaneč je ogledoval stvari, a kar naenkrat je potegnil iz žepa velik kamen in udaril žnjim po glavi Aneseja, nakar je hitro pograbil omenjene zlate predmete in pobežnil.

Anese se ni onesvestil, toda bil je prvi trenutek tako osupel, da ni vedel, kaj bi storil, potem pa je začel klicati na pomoč. Med drugimi je prihitel v trgovino tudi policijski inspektor, ki je dal poklicati tudi zdravnika rešilne postaje, ki je podal napačen prvo pomoč.

Na policijskem komisariatu v Starem mestu je Anese povedal, da je isti človek tudi že dne 31. decembra prišel v njegovo trgovino in najbrž skušal izvršiti rop, kar se mu pa ni posrečilo, ker je bil tedaj v trgovini tudi hišni lastnik Benedettich.

Prevejan goljuf. Svoj čas je gospa Karla Spellich, stanujoča v ul. Giorgio Vasari št. 19, priobčila v „Piccolo“ oglas, da prodaja par uhanov, vrednih 2000 K. K. Spellichevim je prišel neki človek, ki je povedal, da bi uhan rad kupil ravnatelj Avstro-Amerikane. Da bi sklenil kupčijo, je šel z neznanecem Spellich sam. Ko sta prišla v urad Avstro-Amerikane, je neznanec dejal, da gre v ravnateljevo pisarno. Spellich mu je dal uhan, da bi jih pokazal ravnatelju. Toda prefriganec je vstopil skozi ena vrata, skozi druga pa je zopet odšel, in Spellich ga je čakal zastonj.

Oškodovanec je ovadil stvar policiji, kateri se je končno posrečilo priti na sled prevejanemu goljufu. Aretiran je bil namreč v hotelu Moncenisio 22letni Andrej Čokelj, iz Postojne, bivši ladijski komisar pri Avstro-Amerikani, ki je stanoval tamkaj pod napačnim imenom Emilia Visintinija.

Čokelj, zaslisan po policijskem komisariju dr. Zecchiniju, je priznal svoje dejanje. Uhan bo najbrž mogoče nazaj dobiti.

Nar. del. organizacija.

Skupina NDO „Lloydov arzenal“ sklicuje za danes, v petek, ob 5-30 popoldne javen shod v društvenem prostoru pri Sv. Jakobu. Dnevni red: Novi delavni red in naše stališče napram njemu.

Delavci, udeležite se tega shoda v polnem številu, kajti edino le na ta način nam bo mogoče ovreči škodljive nakane ravnateljstva Lloydovega arzenala.

Odbor mizarske skupine NDO Danes, v petek, ob 7 zvečer važna seja v društvenih prostorih.

Delavci tehničnega zavoda „Sv. Andrej“ so vabljeni na važen sestanek, ki se bo vršil jutri, v soboto, točno ob 5 popoldne v društvenih prostorih pri Sv. Jakobu. Na sestanku so vabljeni zlasti težaki, kajti treba bo pričeti z energičnim mezdničnim gibanjem posebno pri težakih, katerih položaj je obupen v tem zavodu.

Vesti iz Goriške.

Iz Štanjela. CM podružnica za Štanjel in okolico priredi v nedeljo dne 5. t. m. točno ob 3 popoldne letni občni zbor z običajnim dnevnim redom v prostorih restavracije g. Avg. Starca na postaji v Štanjelu. V slučaju nezadostnega števila članov se zbor vrši pol ure pozneje ob vsaki udeležbi. Ker je bilo zadnjč jako slabo vreme, se občni zbor ni vršil, kakor je bilo objavljeno.

Odbor uljudno prošl slavno občinstvo, da prihiiti v obilnem številu ter pomnoži naše narodne vrste, da se naša milijenka ojači. Naj ne bo nikogar, komur bi je srce za naš mili narod, da bi ne bil ud naše podružnice.

Stopimo v vrste narodnih boriteljev! **Gorica.** Na novega leta dan zvečer okrog 10 je izgubil ob južnem kolodvoru v Gorici na pešpoti iz gostilne pri kolodvoru do kolodvora uslužbenec južne železnice Josip Gajšek denarnico z vsebino 150 K v papirju in drobižu, vso svojo plačo. Pošteni najditelj naj blagovoli oddati najdeno denarnico z denarjem na južnem kolodvoru v Gorici proti primerni nagradi.

Iz Križa pri Tomaju. Minoli mesec so pričeli širiti in popravljati toliko potrebno cesto Križ—Filipče—Brdo do državne ceste. Država je dovolila v to svrhu tudi precejšnjo podporo in delo je lepo napredovalo pod vodstvom cestnega mojstra g. I. Babiča, ki je pri Filipčah—Brdu cesto popolnoma prenovil ter izposloval od posestnikov brezplačni odstop zemljišč za popolnoma novo 200 m dolgo cesto. Ali kakor se vsaka dobra stvar rada obrača na slabo, tako se je tudi tukaj. Cestni mojster je popustil delo, ker ni mu bilo močno izhajati z dotičnim plačilom, a c. kr. okrajno glavarstvo mu ni hotelo povišati plačila. In sedaj se je pričela prava babilonija. Posestniki so se pričeli upirati brezplačnemu odstopu zemljišč, delavci pa so ostali brez vsakega nadzorstva — vsakdo bi bil rad „kapo“. Občinski starešine ne razumejo svojega položaja in nastal je pravi dirndaj.

Prosimo slavno c. kr. okrajno glavarstvo v Sežani, da se o stvari prepriča na lico mesta ter da ne posluša kake osebe, ki se želi koristiti, oziroma maščevati nad kom. Politična oblast naj se pogodi in pomiri s posestniki zemljišč ter izroči delo za to zmožni osebi, da ne bo podpora za toll potrebno cesto zavržena.

Vesti iz Istre.

Jelšane. Prostovoljno gasilno društvo v Jelšanah priredi dne 5. januarja 1913. v prostorih gostilne J. Iskra v Jelšanah svojo veselico. Svira volosko—opatijska godba na lok. Začetek ob 4 popoldne.

Druge slovenske dežele.

V Št. Vidu pri Vipavi je umrl dne 30. p. m. po kratki boleznj tamošnji znani posestnik in trgovec, gospod Ivan Premru. Pogreb je bil na Novega leta dan. Cenjeni družini naše sožalje!

Izgubljeno. — Nekdo je izgubil ovratnico z zlato iglo v vrednosti 35 kron od Grete do „Narodnega doma“ v Trstu. Pošteni najditelj naj se oglasi v našem uredstvu, kjer dobi primerno nagrado.

DVORANA ZA SODNE DRAŽBE

ulica Sanità 23-25 pritličje.
Na dražbi, ki se bo vršila v soboto, dne 4. t. m. od 9 do 12 dop. se bo prodalo: Omare, omivalniki za dve osebi z marmorno ploščo in zrcalom, podnožniki, nastavki, spalni divan „Mahnič“, velika množna fižola, lečmena, graha, riža, sode, papirja za ovijanje, moke, sladkorja, žveplenk, sveč, čaja, vina, češpelj in drugih jestvin.

Iščem krojaškega pomočnika. Ulica Farneto št. 46, I. Trst.

Korespondent za hrvatski in nemški jezik išče trajnega nameščenja. Cenjene ponudbe pod šifro „Marljiv“ na inzeratni oddelček Edinosti. 2256

Ženske lasi izčešljane in rezane kupujem po dobri ceni. A. Šebek vlasuljar, Trst, via Carducci 9. 1865

Obešala iz medi za zavese se prodajo po K 3-50. — Via Caserma 14. Umberto Cesca, trgovina z železnino.

Brivska dvorana. Slavnemu občinstvu, posebno in Rojana in okolice, se priporoča brivska dvorana v ulici Montorsino 7. Za dobro postrežbo jamči Štefan Vukomanović, brivec.

Potrjim srcem javljam vsem sorodnikom in znanecm, da je naš preljubljeni oče in soprog

Anton Zadnik

2. t. m. nenadoma preminul. Pogreb se bo vršil danes dne 3. t. m. ob 3. popoldne iz mrtvašnice pri Sv. Justu na pokopališču k Sv. Ani. Žalujoci ostali.

Brez posebnega obvestila.

Anton Mahne, trgovec

Trst, ulica dell' Istria št. 4
s podružnico na Greti 275 v hiši g. Gombača.
Priporoča al. občinstvu svojo trgovino vsakovrstnega kolonialnega blaga na drobno in na debelo.
Postrežba na dom. SVOJI K SVOJIM!

Kavarna
pri rojanskih obokih
(al Vetti di Rolano) Tel. 19-34
ima na razpolago vsakovrstne likerje tu- in inozemskih tovarn, sladoled in vedno sveže pivo. Poleg tega ima vsakovrstne slovenske, italijanske, nemške, češke in madjarske časopise in revije ter ilustracije. Dva biljarda. Postrežba točna. Cene zmerno. Snaga zadržana.

Na obroke!

Velika zaloga izdelanih oblok

Izbera vsakovrstnih oblok za gospode in dečke, sukenj in površnikov vseh kakovosti. — Specijaliteta v veznji.

Velika izbira volnenega blaga. Najzmernejše cene.

Adolf Kostoris - Trst

ulica San Giovanni št. 16, I. nad., zraven Buffet Automatico.
Telefon šte. 251. Rim. II.

„ Via Campanile št. 21 „

Cesare Gentili

„ Via Campanile št. 21 „

(nasproti srbsko - pravoslavni cerkvi)

Specijaliteta

v narojenih damskih OBLEKAH

— in —
v vsakovrstnem perilu.

Nevestinske opreme.

Po tovarniških cenah, katerim se ni bati konkurence.

:: Prodaja se je že začela. ::

POPOLNA OTVORITEV

prihodnji teden.

Na nobeni mizi ne bi smela manjkati ::
steklenica dobrega ruma, pravega konjaka, marsale, maraskina iz Zadra ki se more kupiti po cenah, ki se ne boje nobene konkurence v žganjarni

AL QUISISANA

Carlo Pollak

trg Ponterosso 3 (vogal ul. Ponterosso)
in v skladišču ul. Massimo d'Azeglio 1.
Preden se kupi, se lahko poskusi!

JOSIP STANTIČ, Trst, Piazza Rosario

odlikovan z zla'lo kolajno in križem na svetovni razstavi v Rimu

ZALAGATELJ ČEVLJEV c. kr. finančne straže za Trst, Koper in Pulo, c. kr. varnostne straže za Trst, okolico, Pulo in Gorico, skladišča c. kr. glavnega carinskega urada in drugih skladišč

Priporoča cenjenemu občinstvu

svojo veliko in dobro znano tovarno in trgovino vsakovrstnih čevljev za moške, ženske in otroke.

TASSAMETRI AUTOMOBILI TRIESTINI

družba z o. z.

— Trst — ulica Tiziano Vecellio šte. 3. — Telefon šte. 250. —

Izleti na vse kraje

z avtomobilskimi žardinijerami z 12 prostori, avtomobilske kočije odprte in zaprte, elegantne, solidne in varne. — Cene zmerno po dogovoru.

Novo pogrebno podjetje, Trst

(vogal Piazza Goldoni) - CORSO 47 - (TELEFON št. 14-02.)

Prevoz mrličev na vse kraje

Zastopstvo s prodajo pogrebnih predmetov: J. MRZEK, Opolno št. 170; T. VITEZ v Nabrežini na trgu pri cerkvi; A. JAMSEK, pri Orehu (Noghere); F. BRNETIČ v Škoduju.

Zaloga pristnih voščenih sveč lastnega izdelka. Podjetje bogato preskrbljeno z najnovejšo opremo. Vozovi za veličastne sprejeme z bogato opremo in od najenostavnejših do najbolj luksuznih. Krasna izbira vencev iz umetnega cvetja, biserov, kovine in porcelana, krste iz kovine in raznovrstne iz lesa, pajčolani, oblike, obuvale itd. — Za poročence, birmance in druge svečanosti bogata izbira raznovrstnih, yencev in cretke veščenih in barvanih. — Vsi predmeti so stalno na razpolago. Stalne cene brez konkurence postrežba točna. Nočna naročila se sprejemajo v lastnih prostorih zaloge podjetja ul. Tesa št. 31. telefon 1402. Družabnik in upravitelj M. ŠTIBILJ.

Zaloga tu- in inozem. vin špirita likerjev in razprodaja na drobno in debelo

JAKOB PERHAUC

Trst, Via delle Acque št. 8, Trst
(Nasproti Caffè Centrale)

Velik izbor francoskega šampanjca, penečih desertnih italijanskih in avstro-ogrskih vin. Bordeaux Burgunder, renkih vin, Mosella in Chianti. Rum, konjak, razna žganja ter posebni pristni tropinovec, slivovec in brinjec. Isdelki I. vrste, došli iz dotičnih krajev. Vsaka naročila se takoj izvrši. Razprodaja se po povzetju. Ceniki na sahtevo in franko. Razprodaja od pol litra naprej. 268

Artistični fotografski zavod

EZIO de ROTA - TRST

ulica Barriera vecchia št. 27 (nasproti lekarne Picciola). — Fotografije na svetlem in motnem papirju, plastično in naravn izvršene. Povečanje vsake slike na olje, akvarel ali pastel. Specijaliteta: Dopisnice z artističnimi pozami 10 komadov 3 K. Zavod je odprt od 8 zjutraj do 6 popoldne. Fotografira se ob kakoršnem si bodi vremenu.

Matija Bulić

priporoča cenj. občinstvu

svojo gostilno „Ai buoni amici“

v Trstu, ulica Belvedere šte. 39,

točilnico vina in piva

z raznimi mrzlimi jedili

v Trstu, v ulici Benvenuto Cellini št. 7.

gostilno „Al buon Almissan“

v Rojanu, ul. Montorsino 3,

točilnico vina v Barkovijah

(Bovedo), ul. Perarolo št. 342

(hiša Ščuka).

Toči se prvovrstno dalmatinsko črno,

belo in opola vino iz Omiša ter pivo.

ZDRAVNIK

Med. Dr. Karol Perničič

ordinira od 11—12

Trst, ulica Bonomo 3/II (nasproti Dreherjeve pivovarne).